

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, PRY-
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych
 REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-go ALEJA Nr. 25. — TELEFON Nr. 50.
 Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Rękopisów nadest. redakcja nie zwraca
 CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednosłpaltowy lub jego miejsce; Nadestane k. 48, przed tekstem k. 48, za tekstem, 3 kół. i nekrologi po kop. 25, na 4 kół. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej e 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 100 egzemplarzy.
 Ceny: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.
 Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

Cudami słynący obraz Najśw. Marji Panny.

Wydajność pracy robotnika.

Dążąc nieustannie do obniżania kosztów wytwarzania, co jest jednym środkiem skutecznej walki konkurencyjnej w handlu i przemyśle w okresach zwłaszcza kryzysów, kapitalizm współczesny nie ustaje w wyszukiwaniu takich środków i sposobów, któreby koszty te obniżyły do minimum. — Jednym z sposobów takich jest wynaleziony niedawno system zwiększenia wydajności pracy robotnika przez celowe i oszczędne użytkowanie ruchów tegoż w ten sposób, żeby nie stracić ani chwili nawet na odpoczynek. System ten od nazwiska wynalazcy otrzymał nazwę systemu pracy Taylora, a stronnicy tego systemu w Ameryce zastosowali niedawno sposób następujący: do ręki robotnika przytwierdzano lampkę elektryczną, fotografowano wszystkie ruchy robotnika i badano, które dałyby się usunąć, potem zmuszano robotników do unikania tych ruchów, innymi słowy — zmuszano ich do pracy bardziej natężonej, do niestratowania nawet chwili na odpoczynek.

Układano całe plany budynków fabrycznych tak, by przy dostarczaniu materiału do fabryki, przy przenoszeniu go z warsztatu do warsztatu, przy wywożeniu towaru nie tracić ani jednej chwili, naprzóżno. Kinematograf stosowany jest systematycznie do studiowania pracy najlepszych robotników, ruchy ich utrwała się na filmie, potem demonstruje się je przed innymi robotnikami i zmusza ich, by dorównali wzorowi.

W ten sposób powiększono wydajność pracy robotników wczwórnasób, płacę jednak podwyższano najwyżej o połowę, a i to tylko na razie; gdy robotnicy przywykli do wydatniejszej pracy, płacę obniżono do poprzedniej normy.

W ten sposób system Taylora, — zwiększając wydajność pracy robotnika zwiększa zysk tylko przemysłowca, robotnikowi pozostają okrucy jego wysiłków, natomiast zdrowie, jego szybko niszczeje, siły się wyczerpują. — Stwierdzono, że robotnicy dłuższy czas pracujący według systemu Taylora tracą zdolność do pracy dwa razy szybciej, niż inni.

Przy tych stronach ujemnych systemu Taylora i dodatnie — wprowadza on naukową organizację pracy, — aby jednak był nie przekleństwem robotników, lecz dobrodziejstwem ludzkości, trzeba, aby na zasadach naukowych zorganizowano wytwarzanie nie tylko wewnątrz fabryki, lecz w całym społeczeństwie, by bezład w całym zastąpiła harmonia wytwórczości i spożycia, podaży i popytu.

Wtedy dopiero w społeczeństwie opartym na pracy planowej przy uspołecznionych warsztatach wytwórczości, system Taylora będzie reformą dodatnią.

Związki zawodowe.

Tylko świadoma swych zadań i celów organizacja jest w stanie dać robotnikom korzyści doraźne i prowadzić ich po drodze właściwej w lepszą przyszłość. Rozumieją to robotnicy zagranicą, i, stosując się do tej dobrze pojętej zasady, tworzą silne i pozytywne dla warstwy robotniczej związki zawodowe. Wprawdzie mają oni inne uzupełnienie warunków istnienia, ale tym nie mniej potężna liczba zorganizowanych robotników budzi podziw i nakazuje wprost bliżej przyjrzyć się temu ruchowi. Możemy to uczynić, bowiem

świeżo wydane zostało dziesiąte sprawozdanie międzynarodowej federacji związków za r. 1912. Obejmuje ono ruch związkowy w 19 krajach, a na wstępie zaraz wydawcy tego dzieła — stwierdzają, że liczba robotników zorganizowanych wzrosła w r. sprawozdawczym z 11,434,498 do 12,368,103 osób.

Najwięcej zorganizowanych robotników liczy Anglja (3,010,346) i Niemcy (3,317,271) dalej idą:

Stany Zjednoczone	2,496,000
Francja	1,064,413
Włochy	360,502
Austria	334,811
Belgia	231,805
Holandja	169,144
Dania	132,012
Szwecja	121,860
Węgry	111,966
Hiszpanja	100,000
Szwajcaria	36,313
Norwegja	30,975
Finlandja	23,836
Rumunja	9,708
Kroacja i Sławonja	76,83
Bośnia i Hercegowina	5,522
Serbja	5,000

Docnód roczny wszystkich związków zawodowych w wymienionych krajach wynosił 180, a wydatki 144 miljonów marek; wydano mianowicie na pomoc podróżującym 2,060,000 m. bezrobotnym — 21,670,000 „, shorem — 27,780,00, inwalidom — 9,450,000, z powodu śmierci — 12,920,000, strajkującym i ziołkautowanym — 38,440,000, na cele oświatowe 9,750,000, agitację — 6,060,000, administrację 27,450,000.

„Czyżby to imponujące, zwłaszcza gdy się zwazy, że 12,368,103 przedstawicieli pracy nie chodzi samopas, ale znajduje pewne i trwałe oparcie w organizacji, broniącej ich interesów.

Czy my rytno doczekamy się takich chociażby wyników, jak mała Dania? Nastąpi to nie-predko, ale tym bardziej nie należy rozpaczać, że ruch związkowy znajduje się u nas dopiero w zarodku swego rozwoju, natomiast usilnie wypada nam pracować — nad tem, aby związki, które istnieją, znalazły jaknajwiększe poparcie robotników polskich.

Leży to wszak w interesie samej warstwy robotniczej.

Dajemy głos.

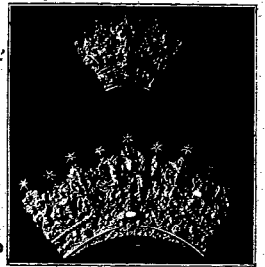
Co uczyniono?

W nr. 141 „Gazety Częstochowskiej” niejak p. „Swój” poucza czego na zebraniach ogólnych nie należy uchwalać, żeby nie zasłużyć na miano „warchola” iecz na pochwałę tak p. „Swój” jak i „Gazety Częstochowskiej”

Kto zna kierunek „Gazety Częstochowskiej” i ukrytego pod tym ładnym pseudonimem p. „Swój” ten zażwi się bardzo, że pismo takie jak „Gazeta” rozczuła się z p. „Swój” nad sprawami „Obrony”, które, mówiąc nawiąsem, ani ich ziębia ani parza.

Po głębszem zaś zastanowieniu każdy zrozumie, że jest to tylko chęć pociągnięcia za języki tych, do których się pije — w specjalnym interesie. Po-nieważ zaś my wszyscy jesteśmy swoi, zatem „swoich” doskonale znamy i... oceniamy.

Po udzieleniu „mądrzej” nauki tak przewodniczącemu, jak i ogólnemu ze-

Obecne korony dar Ojca Świętego.

braniu p. „Swój” stara się ośmieszyć pracę ludzi, wybranych przez ogólne zebranie za to, że się ośmielili mówić to co myślą.

Następnie z miną „Augusta” czy „Kubusia” dosiada bardzo popularnego konika, jakim jest sprawa robotnicza i. napada na ogólne zebranie za to, że zawieszko kasę przeczności.

Gdyby p. „Swój” znał dobrze wszystkie interesy „Obrony” i był jej członkiem przez kilka lat wiedziałby dobrze iż kasę zawieszili ci sami członkowie, — którzy bez czyjejkolwiek rady lub pomocy w swoim czasie tę samą kasę opracowali i założyli, a następnie ni zebraniu ogólnem o zatwierdzenie jej walczyli, a gdyby nie był zainteresowanymi i przedzonym, latwo by się domyślił, że jeżeli ci sami, co ją stworzyli potrafili ją zawiesić, to w swoim czasie potrafia ją udoskonalić i dla do-brych pracowników znowu otworzyć.

Rozwiedzenie się p. „Swój” i pouczenie o obywatelskich uczuciach, do-prawdy jest zabawne. Dowód tej obywatelskiej działalności dał właśnie ten, co będąc w Częstochowie od szeregu lat, nie czuł żadnej potrzeby należenia do „Obrony” dopiero kiedy bliży mu, którzy na chlebie „Obrony” się wychowali i wyuczili — „wylecieli” z „Obrony” wtedy dopiero poczuł gwałtowną potrzebę należenia do „Obrony” i mając obfity zapas... głupstw i złości akuraj na 7 dni przed ogólnem zebraniem został przez pracowników przyjęty do „Obrony”.

Zaraz w pierwszych słowach o ogólnem zebraniu, przybierając minę „bohatera” powiedział wielkim głosem: że on tu na to do „Obrony” przyszedł, żeby „Obrone” ratować! Ha-ha-

J. E. Ks. Biskup Djeceji Kujawsko-Kaliskiej ks. Stanisław Zdzitowiecki.

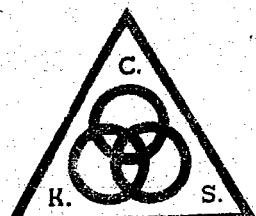
Dzieci wysyłane z Częstochowy na Kolonje Letnie

AKC. TOW. HANDL.-PRZEMYSŁ.

„**L. J. BORKOWSKI**”poleca ze **SKŁADOW** w miejscu:

ZELAZO—WYROBY ZELAZNE—OLEJE i SMARY—CYNA, OŁOW, ANTYMON—BLACHY BIAŁE i CYNKOWE—DRUT MOSIĘŻNY i BLACHY MOSIĘŻNE—NITY MIEDZIANE—STAL AMERYKAŃSKA i PILNIKI e. t. c.

ul, Piotrowska № 2,—Telefon № 70.

Marka fabryczna.

Niniejszem mam zaszczyt powiadomić Szanownych Odbiorców i Konsumentów moich **Wód owocowych**, że celem przeciwdziałania naśladownictwu etykiet przez niesumienne konkurentów, zmienilem wzór etykiet na moich wyrobach i zaopatrzyłem tenże nową marką fabryczną przez Departament Przemysłu zatwierdzoną.

Prosząc Szanownych odbiorców i Konsumentów o zwracanie przy kupnie bacznej uwagi na tą cechę, po której jedynie można odróżnić moje wyroby, polecam się nadal Ich łaskawym względem pozostając

Z poważaniem **K. SZWEDE**

TEATR

URANIA

Program od soboty 30 Maja do poniedziałku 1 Czerwca r. b.

Jak śmierć, urocza,

Dramat erotyczny
w 4 dużych częściach.
Złota Serja TANA
GRA.

Kronika Gaumont'a (nat.) Wesele Kolletty (zakończona komedia)

W oczekiwaniu na bieliznę wysoce komiczną

Na scenie:

Występy Królowej Ognia
MARJI WOLTA

która wśród najciekawszych nowych doświadczeń zademonstruje „Smertelny pas” którym stracono zabójcę króla Hiszpańskiego.

Teatr **PARYSKI** II ALEJA 19. TELEF. 334.

Program od soboty 30 Maja do poniedziałku 1 Czerwca

Miłość
zwyciężyła

Wstrząsający dramat w 3 wielk. cz.

Kronika Gaumont'a (nat.)

EGZAMIN MIŁOŚCI (komedia)

Na scenie:
pod artystycznym kierunkiem
Wł. Glogera

Prowincjonalne

TANGO

Farsa w 1 ak. Czaplinskięgo

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO
II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie
Telefon № 4-77.

Program od soboty 30 Maja do wtorku 2 Czerwca r. b.

Piętno Kaina Dramat kryminalny z życia włoskiego w 4-ch częściach.

Piękna fermerka (wytoczna komedia) || „Pieśń Łabędzia” (odtańczona przez p. Szmołdowicz z „Nowości” w Warszawie)

Dziennik Pathé № 267a. || **Gimnastycy Ernesto** cyrkowyNa scenie: Ostatnie potęgnałe występy znanego komika teatrów warszawskich **TADEUSZA POLA** ze swoim repertuarem.

W Zakładzie naukowo-wyślowawczym i na Kursach handlowych

Zofii Garztekowej

w Częstochowie Centralna Nr. 5.

Egzaminy dla nowostępujących kandydatek odbywać się będą przez miesiąc Czerwiec i od 15 Sierpnia do rozpoczęcia lekcji.

Uczennice, które ukończyły 4 klasy szkół średnich, przyjmowane są bez egzaminu na 1-szy rok, a po ukończeniu 5-clu klas na 2-gi rok Kursów handlowych. Kandydatki z prywatnej edukacji podlegają egzaminowi.

Praktyczna szkoła kroju i szycia metodą Wortha mistrzyni cechowe

ŁUCJI JURASZEK

w Częstochowie, II Aleja 38 m. 13.

Przy szkole pracownia ubiorów damskich i dziecięcych. Po ukończeniu szkoły praktykantkom wydaje się **dyplom krawiecki**.

Ceny przystępne.

0812-

Wykończenie solidne

CZĘSTOCHOWSKA FABRYKA ZAPALEK

Tow. Akc. „W. A. Łapszyn”

dawniej „Sachs i Piesch”

została uruchomiona. Obstalunki
przyjmuje Warszawski Oddział Tow.
Akc. „W. A. Łapszyn” ul. Królewska 29a.

Składajcie oliary na biednych

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny

Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKIWYKONYWA:
Rzeźby pomniki, roboty
budowlane i kościelne.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów cementu. Ceny przystępne

„OLIMPJA”

III Aleja przy parku

Dzisiaj w niedzielę występy pierwszorzędnych sił atakcyjnych
1. Józef Józefowicz (Polsko Salonowy humorysta komik) **2. Pani Wróblewska** znana polska wodewilistka **3. Fenomenalna tresura psów, prof. LAFTMANA.** **4. Wojechów Wróblewski** (mon. pol.)
Debiut Von Ivari „Króla łańcuchów który rozrywać będzie najgrubsze łańcuchy

Walozą następujące pary:

1. Christensen szam. Szwecji i Norw. **Baganz** znakom. mistrz Polski i Europy **Wildman** jedyny żydowski szam. świata — **Eskale** szam. lekk. w. Finlandja **3. Roland** (Poznań) — **Poddubny** (szam. świata)

Początek o godzinie 8; wieczorem. Uwaga. Jutro w poniedziałek walczą 3 pary.

DLA CAŁUSA

jest choroba bakteryjna, czynnikiem są bakterie, które przenoszą się z rąk chorych i odlepijących się od nich. Choroba ta jest bardzo niebezpieczna i może doprowadzić do śmierci. Dlatego należy ją leczyć jak najwcześniej. Najlepszym lekarstwem jest **MYDŁO Z MLEKA LULIOWEGO „KONIK”**. Wyrobu fabryki „S.M.L. Rosenthal-Dresden”. Dostępne w aptekach i w czarnym opakowaniu. Cena 50 kop. za sztukę. Główny skład na Pałac w Warszawie. Wieloletni lekarz, dr. J. K. K.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
 II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
 Przyjęcia: od 9-1 i od 3-7 p.p. prócz niedz. i świąt. Specjaln. zęby sztuczne w kauczuku i złocie.

Doktor BRONIAŁOWSKI
 Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.
 Choroby skóry, włosów, powłok, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 3-8 popoł. Panie od 3-4 popołudniu. Stosuje wrodzone wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 606 1914 i badaie krwi na syfilis).

Stanisław Rumszewicz
 p. Adwokat, przysięgł.
 w Częstochowie ul. Szkolna Nr. 15.
 Przyjmuje od 8 do 5-jej po południu.

POKOST
 C. Ch. Szmida w Rydze oraz wszelkiego rodzaju farby i gips poleca **Skład Materiałów Aptecznych i farb Wacława ORŁA** w Częstochowie, III Aleja 46.

Częstochowska Fabryka **TORBEK PAPIEROWYCH**
K. Zabieglński, K. Bańkowski i s-ka.
 w Częstochowie, ul. Krakowska Nr. 43, telefon Nr. 44.
 Wyrabia torbki rozmaitych wielkości.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
 Aleja III Nr. 57 tel. 610.
 Przyjmuje od 9-1 i od 3-7. Leczenie, plombowanie. Zęby sztuczne. **Ceny niskie.**

E. GRABOWSKI GEOMETRA
 upraw. przez Miast. Spraw. CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA 29.
 Siatki pomiarowe, plany, parcelacje, pomiary dla przedkładań planów i instytucjom rządowym. Na mocy upoważnienia nie Piotrkowskiej gub. Komisji do spraw wiośniarskich wykonuje projekty planów, zamiarów gruntów, separacje i serwitutów i t. p.

Najskuteczniej tępi pluskwy karaluchy prusaki oraz wszelkie pasożyty u zwierząt plyn
„TITU”
 Dostać można w aptekach i skład. aptecz.

Lekarz - Dentysta
Stefan BARYLSKI
 Przyjmuje od 10-1 i od 4-7
 Częstochowa 2 Aleja Nr. 43, tel. 611

Dr. Karol Tomaszewski
 ul. św. Barbary Nr. 11, Telefon Nr. 450.
 Choroby wewnętrzne kobiece i dziecięce. Przyjmuje od 9-1 i od 3-7 wieczorem

Zegarek złoty
 damski z monogramem R. M. z łańcuszkiem zgubiono w lasach dominiun Złoty Potok w niedzielę dn. 24 b. m. Uczelwy znalazca zechce złożyć takowy w Administr. „Gońca” za sowitą nagrodą.

KRAWIEC
 CHRZEŚCJAŃSKA PRACOWNIA
 Najlepiej najtaniej wykonywa **PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI Wincentego MARKSA** ul. Ogrodowa Nr. 26. vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie
Stanisław Ligęzówny
 w Częstochowie Teatralna 26.
 Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochotniczki, Froebianki, Bony. Nauczycielki na godziny, francuski, niemiecki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemski biuro na żądanie sprawadza.
 Oraz Kursy dla Ochotniczek i Froebianek. Zapisy nowostępujących kandydatek codziennie od 9 rano do 6 pp. Po ukonczaniu świadectwa i posady.
 Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

DLA OSÓB CIERPIĄCYCH NA: Roz. Bad. Med. z dn. 2011 obrzuka, hameroidy, katar kieszki, dżerdzenia krwi do głowy oraz wszelkie choroby zębów, wzrost ratuńg com środkiem są
Szwajcarskie gorzkie zioła d-ra Batters Zioła te przywracają apetyt i prawidłowe trawienie, oraz wzmacniają organizm. Z dobrym również skutkiem mogą być używane przeciwko wyprzyskom na twarzy i II szajom. Zadać w aptekach i składach aptecznych z marką **Kogut pud. 50 k.**

Bufet Stowarzysz. „MONIUSZKO”
 w Częstochowie II-ga Aleja 23
 Pod nowym zarządem, w lokalu odnowionym, wydaje codziennie świeże zakąski, gospodarskie obiady i jedzenia na porcje, oraz różne napoje. **Ceny przystępne.**

Edward KINDERMAN
 CZĘSTOCHOWA, ul. Teatralna Nr. 26 dom własny
 Tel. Nr. 522. Filja w Sownowcu ul. Targowa Nr. 14
POLECA: łożka żelazne, łożeczka dziecięce, kolebki, wózki dziecięce, materace druciane i sprężynowe i t. d. OBNY NIZKIE ZA GOTÓWKĘ i NA RATY, CENNIKI NA ŻĄDANIE GRATIS.

Są do nabycia w księgarniach p. Malczewskiej i p. Lipskiej:
 Nowa rzecz ks. W. Kneblewskiego „Freski Dankwarta — Pieśń malarzka na sklepianach bazyliki jasnogórskiej”.
 tegoż samego autora: „Wychowanie i szkoła.”

Wszystkich Księgarniach sprzedają ser peleta pedagogiczne **Reussnera** do bardz gedkiej i najłatwiejszej nauki **Języków Obcych w Szkole i Domu bezpłatnie, bo bez nauczytela z objaśnieniem wymowy i kluczem pod tytułem.**
SAMOUCZEK
 Polsko-Niemiecki kurs wstepny (Elementarz) po kop. 5, 12, 24 i 40; kurs I-ly. 80; kurs II k. 1.60
 Rusko-Niemiecki k. 5, 12, 24, 40 i 2.20.—
 Polsko-Francuski kurs I-szy k. 1.20; kurs I-gi k. 3.20.—
 Polsko-Angielski kurs I-szy k. 75, kurs II-gi k. 1.20.—
 Polsko-Ruski Elementarz po kop. 5, 12, 24 i 40; —kurs I-ly kop. 1.40; —kurs II-gi k. 18).
 Nakład autora Reussnera), Z f o t a s. Warszawa, który wysyła I-ly zeszyt **Samouczka** gratis, po otrzymaniu marki pocztowej za 7 kop.

Skład Wyrobów **Z. Marczyńskiej**
 Tabaczożych
 w Częstochowie, 2-ga Aleja Nr. 33, Telefon Nr. 682.
 Poleca: Papierosy, cygara gily i tytonie różnych fabryk oraz galanterie tabaczną. Zamówienia przyjąno płaconie oplatnie. N atychmistaowa wysyła do domów oraz poczta.

WYŻSZA SZKOŁA KROJU
M. Piaseckiej
 Mistrzynie cechu Warszawsk. i Częstoch.
 Częstochowa II Aleja Nr. 40.
 Przy szkole pracownia sukien, okryć i kostjumów na żądanie formy papierowe kopjowane czyniące zadość najwybredniejszym wymaganiom.

Ajenci
 i osoby prywatne potrzebni na wszystkie miasta Królestwa i Cesarstwa dla rozpowszechnienia nowego wynalazku potrzebnego w każdym domu. Pensa 30 rb. miesięcznie i procenta. Zgłaszać się listownie, załączając 7 kop. markę na odpowiedź. Adres: Białystok, Fabrykant Urbańczyk, oddział 5.

Tajemnica Rewery.
 Znać pewnie wszyscy prawie mieszkanie Rewery
 Gdzie na szafie, blurku, ławie piętrzą się papiery,
 A Rewera tak je strzeże jako oka w głowie
 I stąd brzydkie o Rewerze kursuje przysłowie...
 Raz ktoś, co oczon nie wierzy, gdy nie dotknie nosem.
 Zwęszył że coś pewnie, leży pod papierów stosem,
 I nie pomny na Rewery przyjacielskie rady
 Wetknął nos w jego papiery, a ręce — w szuflady...
 I cóż znalazł? Choć ni słowa, nie pojął ich z treści,
 Stwierdził, że... koniak Szustowa tam Rewera mieści.
 Ze dlatego pod głębokim ukrywa go stosem...
 By nikt nie mógł dojrzeć okiem ani zwaćać nosem...
 A moral?.. Zmienić dla niego trzeba wierz Rewery:
 Miał nos wsadzać w co innego Lepiej pod... papiery!

PENSJONAT
 i wyższy żeński zakład wychowawczo-naukowy także gospodarst. domowego przyjmuje **dziewozęta i panienki** od 6-22 lat. — Prospekt bezpłatnie.
 Dyrektorka **K. Adamska**
 WROCLAW - BRESLAU C., Hohenzollernstr. 4.

Rada gospodarska.
 I po co sobie tupać głowę, niżwie wierzyc, czy dobroć mleka rzetelnie otrzymana? Kiedy za rubla połowę pozwala zmierzyc wiedza daleka mlekobadaczom od Aleksandra Hoffmanna (skład apteczny, Stary Rynek 21).

Altheide na Śląsku
 Pierwszorzędnym pensjonat Polski „Villa am Bache” Kuchnia Polska Ceny umiarkowane.
D-rowsa R. Kłowska
 —:—

MASZYNY DO SZYCIA ORYGINALNE „THE KASPRZYCKI COMPAGNY”
 Nagrodzony wielkimi złotymi medalami mnóstwo w użyciu. Gwarancja pewna i solidna. Cena: — Ręczna od rb. 15, nożna od 25. Firma założona w roku 1890. CZĘSTOCHOWA III Aleja Nr. 73, obok Panoramy. — Jedyna Chrześcijańska hurtownia w Warszawie, Marszałkowska Nr. 158, róg ul. Królewskiej. Filje główne w Kłociach, Radomiu, Buszkowie oddziały w różnych miastach Królestwa Polskiego.

Książki do Sacharyny
 do nabycia w drukarni **F. D. Wilkowskiego** w Częstochowie.

Zawiadomienie.

Niniejszym podaje się do publicznej wiadomości, że w dniu 2/15 Czerwca 1914 r. o godzinie 10 rano na stacji Częstochowa Dr. Żel. Herbsko-Kieleckiej, na zasadzie artykułów: 40, 84 i 90 Ogólnej Ustawy Drog Żel. Rosyjskich, odbędzie się sprzedaż z publicznej licytacji następujących przesyłek:

- Kielce Nadw.—Częstochowa H. K. № 70782 dwie próżne skrzynie drewniane wagi 3 pud 8 funtów.
 Lublin Nadw.—Częstochowa H. K. № 160619 5 pak stare worki wagi 7 pud. 20 fun.
 Kielce Nadw.—Częstochowa H. K. № 72498 3 skrzynie drewniane próżne wagi 6 pud. 10 fun.
 Jastrzab Nadw.—Częstochowa H. K. № 59036, partja, kamień piaskowy wagi 1013 pud. zaliczenia Rb. 50.
 Chęciny Nadw.—Częstochowa H. K. № 14292, partja, kamień wapienny wagi 990 pud.
 Kielce Nadw.—Częstochowa H. K. № 73153, jedna skrzynia próżna drewniana wagi 2 pud.
 Odessa Połud.—Zach.—Częstochowa H. K. № 809538, jedna skrzynia towar galanteryjny wagi 1 pud. 38 fun.
 Lublin Nadw.—Częstochowa H. K. № 166885, jedna paka stare worki wagi 6 p. 22 fun.
 Lublin Nadw.—Częstochowa H. K. № 168988, trzy skrzynie emalowane naczynia wagi 2 pud 30 fun.
 Pawlograd Połud.—Częstochowa H. K. № 8515, luzem, otręby pszenne wagi 625 pud.
 Lublin Nadw.—Częstochowa H. K. № 175090, siedm pak, starzyzna sukienka wagi 38 pud. 32 fun.
 Piłtawa Połud.—Częstochowa H. K. № 19420, jedna skrzynka, towar galanteryjny wagi 2 pud 23 fun.
 Rostowdon Połud.—Wsch.—Częstochowa H. K. № 495500, jedna skrzynka zabawki dziecięcej wagi 25 fun., zaliczenia Rb. 3 kop. 25.
 Morgenroth Pruss.—Częstochowa H. K. № 8244, jeden worek, sztuczny nawóz w. 6 p.
 Orzeł Wit.-M.-Kur.—Częstochowa H. K. № 144356, pięć wiązek, naczynia emalowane, wagi 3 pud 16 fun.
 Ostrowy H. K.—Częstochowa H. K. № 712, jedno stare łóżko żelazne, wagi 1 pud.
 Ewłach Zak.—Częstochowa H. K. № 1092, jedno miejsce, багаж, wagi 1 pud 8 fun.
 Dukszty Póln.—Zach.—Włoszczowa H. K. № 5694, 90 wiązek, koszycki lubiane wagi 5 pud. 25 fun. zaliczenia Rb. 13 kop. 50.
 Warszawa St. Miejs. Połud.—Zach.—Włoszczowa H. K. № 177583, dwie skrzynki, maszyny do szycia wagi 1 pud 24 fun. zaliczenia Rb. 29 kop. 20.
 Berdyczów Połud.—Zach.—Włoszczowa H. K. № 3076, jedna skrzynka, багаж wojskowy, wagi 1 pud 30 fun.
 Kielce Nadw.—Włoszczowa H. K. № 76649, jedna sztuka, część maszyny wagi 30 fun. zaliczenia Rb. 21 kop. 50.
 Jędrzejów Nadw.—Włoszczowa H. K. № 929, jedna skrzynka wina wagi 1 pud 7 fun., zaliczenia Rb. 12.
 Warszawa W. W.—Włoszczowa H. K. № 585594, jedna paka, skóry wyprawione wagi 1 pud 27 fun. zaliczenia Rb. 99 kop. 52.
 Saratów R. U.—Ostrowy H. K. № 30229, kufer багаж wagi 2 pud 16 fun.
 Znalezione na planie na siódmej wiórście багаж składający się z walizki, wagi 38 fun.
 Skarżysko Nadw.—Składy na r. Warcie H. K. № 72583, dwa w listwach, ramy drewniane wagi 4 pud 27 fun.
 Kielce Nadw.—Składy na r. Warcie H. K. № 75216, dwie zwyczajne skrzynie wagi 5 pud. 14 fun.
 Koniecpol H. K.—Składy na r. Warcie H. K. № 1750, 26 sztuk, stopnie cementowo-betonowe, wagi puodów 218.
 Znalaziona w magazynie stecyjnem jedna skrzynka mydła zwyczajnego wagi 2 pud 84 funty.
 Częstochowa H. K.—Koniecpol H. K. Nr. 2625, trzy bez opakowania, wyroby z drzewa wagi 2 pud 04 fun. zaliczenia Rb. 15 kop. 00.
 Warszawa Kow. Nadw.—Koniecpol H. K. Nr. 96357, jedna paka, papier pakowy wagi 3 pud 25 fun. zaliczenia Rb. 46 kop. 20.
 Warszawa W-W.—Koniecpol H. K. Nr. 573698, jedna skrzynka herbaty wagi 1 pud 35 fun. zaliczenia Rb. 52 kop. 21.
 Łódź Fab. F. Ł.—Koniecpol H. K. Nr. 92754, jedna paka wyroby bawełniane, wagi 4 pud 7 fun. zaliczenia Rb. 87 kop. 85.
 Jastrzab Nadw.—Hantke H. K. Nr. 59310, 25 sztuk, toczelniki, wagi 40 puodów zaliczenia Rb. 16.
 Briańsk R. O.—Piekoszew H. K. Nr. 71126, trzy sztuki, części lokomobili wagi 15 pud.

Zarząd Dr. Żel. Herby-Kielce.

Pierwszy w Częstochowie Chrześcijański
HURTOWY SKŁAD

Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą:

M. ZARUSKI i S-ka

Ulica Ogrodowa № 11

Posiada na składzie w wielkim wyborze Koronki, Wstążki, Nici Bieliznę wełnową papierową i gumową. Krawaty Szelki ortometki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

Współdzielczy Skład Żelaza

„R Z E M I E S L N I K”

1-sza Aleja № 12, Telefonu № 9

Skład został, znacznie powiększony i zaopatrzony we wszelkie artykuły budowlane narzędzia rzemieślnicze i naczynia kuchenne. Wielki wybór aluminiowych naczyń i kotłowych pobielanych do bielizny.

HURTOWE SKŁADY Stowarz. Kupców Chrześcjan

pod firmą **„OBRONA”**

w Częstochowie, ul. Ogrodowa № 11.

Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary kolonialno spożywcze. Cena na wszystkie artykuły rynkowe (najniższa).

Wylączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędných cukrowi Lublin, Milejów i Dobro.

ROWERY

nowe transporty nadeszły
firmy Warszawskiej „Or-
monde“ i „Wahrena“.

Główny
SKŁAD

Pucek i Hill

2 Aleja 23 na
piętrze tel. 645

Za gotówkę -- i na raty.

7-mio kl. zakład naukowy żeński

W. GOLCZEWSKIEJ - CHRZANOWSKIEJ

w Częstochowie, Teatralna № 9.

Zawiadania ze egzamina dla nowowstępujących uczennic odbywać się będą w maju; od 20-go do 30-go, oraz w czerwcu; od 9-go do 15-go

Pensjonat Anny Stetkiewiczowej

wylącznie dla uczenniczkoty W. Golczewskiej-Chrzanowskiej będzie otwarty w dniu 1-go Września r. b.

ZAKŁAD ŚLUSARSKO MECHANICZNY

W. Bajer

w Częstochowie ul. Teatralna 12, Telefonu 357.

Przyjmuje wszelkie obstalunki i reperacje Samochodów, motocykli rowerów. Niniejszym zawiadamiam Sz. posiadaczy Samochodów iż obj łem Przedstawicielstwo Gum słynnej fabryki „Continental” oraz na składzie posiadam duży wybór gum samochodowych motocyklowych do rowerów i różnych części po cenach przystępnych.

Z poważaniem

W. Bajer

Oddział Piotrkowski pośrednictwa pracy Towarzystwa Wzajemnej Pomocy pracowników rolnych

Poleca członków Swoich na posady administratorów, rzadców, ekonomów, pisarzy, ogrodników, buchalterów, kasjerów i innych pracowników rolnych.

Przedstawiciel **Towarzystwa K. KARWOWSKI**
Piotrków, Bankowa 18, Tel. 75.

Stoje Wecka do szparagów

poleca

W. STAJEWSKI, II Aleja № 33.

W dniu 3-go Marca roku bieżącego został otwarty

MAGAZYN

w II-iej Alei № 16, dom p. imicha.

Z oddziałami damskiej, męskiej, uczniowskiej i dziecięcej

Gotowej Garderoby

Magazyn został zaopatrzony w najwiecejsze angielskie i francuskie modele po cenach najprzystępniejszych, o czym mam zaszczyt zawiadomić i prosić o zwiedzenie mego magazynu. Zwiedz nie obowiązuje do kupna. Polecając się Sz. Klientom,

Z poważaniem **R. TRAWIŃSKI.**

Składajcie ofiary na biednych.

Zakład Wodoleczniczy
Dr. A. Chramca Tow. Akc. Zakopane-Tatry
 Leczenie fizykalno — dyetetyczne. Kąpiele borowinowe, gęzowe, elektryczne, Masaż, Gimnastyka. Elektryzacja Rentgen, kąpiele stonczyste i powietrzne.
 Otwarty cały rok, Kuchnia wykwitna
 Ceny: od 10 do 30 koron dziennie za pokój z utrzymaniem.
 Sezon wiosenny i jesienny ceny niższe.
 Prospekty na żądanie gratis i franko.

Fabryka B-ci SZCZĘSNYCH
 ul. Zielona Nr. 15, Telef. Nr. 230.
 Wyrabia wszelkie wroby z miedzi, piece kąpielowe urządzenia wodociągów ogrzewania centralne i rezerwuary wszelkich wymiarów po niskich cenach.
Dział mechaniczny:
 Wszelkie maszyny rolnicze młocarnie miane i t. p. oraz reperacje maszyn parowych.

Klinika ginekologiczno-poloznicza
Dr. Stanisława Nowaka
i Dr. Stefana Kona
 w Częstochowie, Teatralna 14, dom dr. Nowaka
Telefonu Nr 515 i 76.
 Przyjmuje na stały pobyt chore ginekologiczne chirurgiczne, osoby ciężarne i rodzące. **Opiata** za dobę od 2 rb. do 6 r.,. Specjalnie urządzona sala operacyjna, sala porodowa Gabinet dla leczenia fizykalnego chorób kobiecych.
Centralne ogrzewanie — Oświetlenie elektryczne.

Lecznica chorób kobiecych
 z Oddziałem Polożniczym
Dr. J. Pietrasiewicz
 w Częstochowie, Jasnogórska 24.

Opiaty za pobyt od 1 rb. 50 kop. do 3 rub. dziennie. Pokoje oddzielne. Ambulatorjum z chorobami kobiecymi codziennie od godziny 9-jej rano do 1 ej po południu.

Kassa zaliczkowa „LOMBARD”
S-ów L. Garbińskiego w Częstochowie

zawiadamia, iż w dniu 17. Czerwca r. b. 1 dni następnych od godz. 10 rano odbywać się będzie

LICYTACJA

na zastawy nie wykupione lub nie prolongowane w swoim czasie
 Uwaga: Podczas licytacji lombard czynny

PIEKARNIA
Marcelęgo Chmielewskiego

Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesiona została do lokalu nowego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej Tel 654
 Filje: ul. Dojazd 13, ul. Krakowska 35, ul. Siedm Kamienic 21.

Poleca pieczywo znane ze swej dobroci. Sprzedaż detaliczna i hurtowa.
 Piekarnia urządzona została podług nowoczesnych wymagań.
 z poważaniem **Marceli Chmielewski.**

Warsztaty Wrobów Miedzianych Mechanicznych
W. Łochowski i S. Zembik
 dawniej BIERUT i S-ka, Al. 16 na Wałach Telefonu 323
Wykonujemy całą dokładnością!

Wyroby z żelaza.
 Browarnie i do fabryk, Chemicznych.
 Połączenie kotłów parowych i maszyn rurami dowoyskich ciśnien i pary przegrzanej.
 Ogrzewanie pomieszczeń parą i wodą tak w zakładach przemysłowych, jak i lokalach mieszkalnych w t. p. wodociągi i kanalizacja.
Na żądanie projekty i kosztorysy bezpłatnie.

Kazimierz Ossowski
 INŻYNIER
Obróca Patentowy
 PETERSBURG — Wosniesiński Prospekt № 20 BERLIN — Potsdamerstr. № 5.

BOL GŁOWY; MIGRENE
NATYCHMIAST USUWA
MIGRENO-NERVOVIN
 BEZWARUNKOWO PEWNY I MIEŁY ŚRODEK
 DROGOWNY ROŚLINNY ŚRODEK
 SA JUŻ FALSYFIKATY!
 WIEC ZADĄC: APTKACH; SKŁ. APT. I WYDZIAŁU PROSZKOW. WYRABIANYCH TYLKO W PŁOCNU; PODPISEM WYNAJAZDZ. A. GĄSIECIEGO na os. W. PROSTEK. 10.

Najlepsze Pieczywo
 2 razy dziennie z piekarni
E. Makowskiego
 II Aleja № 36

Ryski Bank Handlowy,
 Filja w Częstochowie.
 II-ga Aleja № 26
 Wynajmuje w opancerzonym skarbcu **KASETY STALOWE „SAFES”**
 Po cenach od 12 rb. do 24 rb. rocznie za leżnie od wymiaru kasetki
 Dla załatwienia czynności związanych z manipulowaniem złożonych w kasetkach walorów | naprz. odbieranie kuponów etc. | odgowiednio urządzona poczekalnia w lokalu Banku znajduje się do dyspozycji właścicieli kasy

POSZUKUJE
 dostawców mleka do Zagłębia Dąbrowskiego od 500, garnicy dziennie z okolicznych majątków i Częstochowy. Oferty z dokładnym podaniem warunków, skład c w kan elarji Adwokata Bukowskiego Teatralna 24. 1374

Magazyn TOWARÓW BŁAWATNYCH
Marji BEZE
 Mieszcząca się w mieszkaniu prywatnem w Częstochowie 2 ga Aleja Nr. 20 m. Nr. 1-y Poleca po cenach najniższych, nowocześnie wyw. w dużym wyborze. Plotki i inne wyroby stale na składzie.

PRACOWNIA
 i skład gotowego obuwia robota spidna po cenach możliwie przystępnych
 Polecając się względem Sz. Publiczności
Jan Dźwigalski i S-ka
 2 Aleja 19 gdzie teatr Paryski w podwórzu

SKLEP WIEJSKI
 w Częstochowie, II Aleja
Filja w OSTROWACH
 poleca:
 wyborowe mleko słodkie i kwaśne, masło do potraw i śmietankowe, sery, warzywa i t. p. produkty spożywcze
Przyjmuje zamówienia od osób urządzających wycieczki zbiorowe na większe dostawy powyższych produktów,

FARBIARNIA
JAN SIKORSKI
 ul. Targowa № 25, róg Mikołajewskiej.
 Farbuje czysti i pierze garderobę damską męską i dziecięcą. Ceny niskie.

Do wynajęcia od 1 Lipca, r. b. 3 pokoje, kuchnia z wszelkimi wygodami w ogrodzie, Humbertowska 4, Barylski.

Za bezcen
 plac przy ulicy Jasnej **okazyjnie** do sprzedania Wiadomość w Biurze Komisowem 2 A eja 33.

Firma Egzystuje od 1860 roku
Farbiarnia i Pralnia Chemiczna
A. Heiningera
 II-ga Aleja № 19. Telef. № 5.
 Wykonwa farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie, s miaoowicie: Garderobe damska męska i dziecięca. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwety pluszowe pokrycia z mebli i t. p.
SKLEPY WŁASNE
 w Łodzi: ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
 w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
 w Piotrkowie ul. Petersburska 4 Bykowska 21 tel. 205

Posłańcy
 potrzebni z kaucją na miasto Częstochowę wiadomość w Kantorze służby Teatralna 45.

Kefir leczniczy
 z apteki A. Włosńskiego dostać można w mleczarni Ziemiańskiej 2 Aleja 32 i w parku.

Sprzedam
 magazyn kap-luszy punkt dobry kliente a wrobie na Wiadomość w Adm. Gońca Częstochowskiego

Sprzedam
 ogród 3-morgowy z placem Wiadomość: Szmiński ulica Aleksandrowska 22.

Do sprzedania
 żelazne łóżko z siatką, bieleziarka i pianino używane Teatralna № 62 m. 10 -0488

Najtańszy sklep
 komisyjny poleca świązy towar w dobrych gatunkach a miano e rka wiozki, kapelusze e. c. t. tamże potrzebna dobra swiawczka 3 Aleja 6.

30000 cegły
 300 metrów kawałków fundamenta, kamieni 5 szop, sprzedam, za 800 rb. Ark.owski 24 Kolbe

Do wynajęcia
 za 120 rb. dwa pokoje z kuchnią piwniczką i drzwakami ulica Nowa 46

Motor
 belgijski ropowy sześciokrotny nowy półceny sprzedam Pienko wski 2 Aleja 37. 1365

Poszukuję
 posary lneh-itera ewentualnie kasjera od 1 Czerwca b. r. Wiadom. w Gm. u.

Do wynajęcia
 od 1-go Lipca, 1914 r., sklep w Nowym Ryнку i mże różne mieszkania i Wiadomościu Zborowskiego Nowy-Rynek

Letnie
 mieszkania do wynajęcia w Białej dolnej u pana Warszycy. Cena przystępna 1368-

Warsztat
 stolarski do sprzedania ul. Teatralna 34. Wiadomość u stróża

Letnie
 mieszkania są do wynajęcia. familijne i pojedyncze z pensjonatem. Miejscowość lesista i suona od stacji odległa 2 i pół wiorsty. Wiadomość namocki Koozerowy przez Kamiński W. W. Dróg 2728

Urządzenie
 sklepowe sprzedam Wiadomość w Gońcu. 1375

Sprzedam
 sklep spożywczo-g lanterjny z powodu choroby żony Wiadomość 3 Aleja 6j 388

Dom
 z placem do sprzedania na Ostatnim Gószu wiadomość u Zycha ul. Wa siawska 83. 1372

Lekcji
 udzielam i przyspabiam na różne świadectwa Adres: 3 Aleja Nr. 57. Nikolaiczuk. 1369

Sprzedam
 dom na Zawodziu, za browarem Filja nMularz

Sprzedam
 3 morgi i pół dobrej ziemi przez które przebieżdż ulica dwa place forte przy fabryce chemosaj, dystrylarni i monopolu w Częstochowie regatka kamień wiadom. na Częstochowie Wieloński Rynek 45 u Jana Sitka. 1377

Sprzedam
 dom na ul. Warszawskiej 122 z powodu powiększenia interesu do kupna potrzeba 3000 rubli. Wiadomość Zawodzie ul. Henryka d m Cierzyńskiego tel. 6-21. 1376

Place
 po 10 szer. 43 głąb. do sprzedania przy ulicy Zielonej obok kościoła ewangelickiego Wiad. G. Schmidt fabr. Peitzersów. 1387

Samochód
 Karetka „Mors” mało używany do sprzedania za połowę ceny. Wiadomość w Częstochowie 2 Aleja 42 m. 1375

Potrzebny
 uczeń do składu aptecznego 3 Aleja 46.

Sklep i lokal
 po warsztacie rzeźniczym zdalny na warsztat rzemieślniczy za raz do wynajęcia Ostatni Grosz Lasota. 1389

Potrzebny
 uczeń do składu aptecznego 3 Aleja 46.

Potrzebny
 uczeń i tokarz żelazny Szczerbiński Zielona 5

Zginęła
 księżeczka wkładowa kasy. Częstochówka, nr. 646 1378

Potrzebna
 zdolna panna, do pracowni sukien Teatralna 23 m 37

Chrześcijańska pracownia czapek i kapeluszy.
„CZAPNIK POLSKI”
 Częstochowa II-ga Aleja Nr. 30
 Poleca na sezon wiosenny czapki męskie uczniowskie i dziecięce różnych fasonów i gatunków, jak również kapelusze filcowe męskie, dziecięce krajowych fabryk najświetlejszych fasonów i letnie.
 Po cenach niskich.
 Przyjmujemy wszelkie obstalunki w zakresie czapek i kapeluszy wchodzące.
K. Chawowski

Do sprzedania
 zaraz i niedrogo z powodu wyjazdu sklep spożywczy Stradońska 41. 1380

Piwiarnia
 z powodu choroby żony do sprzedania ul. Ogrodowa 65. 1384

70%
 oszczędności otrzymuje się przy użyciu do prania preparatu
RUBNIT
 Sposób użycia w każdej paczce. Cena tabliczki 20 kop. Żądać we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach
 Główny skład: **WIKTOR NATYJEWICZ**
 W. Warszawa: **Grybowska 37,**
 w Częstochowie: 2 Aleja 29

Sklep
 jedyny w Piotrkowie z kolekcją damską, męską i dziecięcą, doskonałą i przystępną, do sprzedania z powodu wyjazdu. Cena przystępna. Wiadomość w Kantorze Służby Teatralna 45. 1384

Obrawa
 obrazów tani. poleca Księgarnia W. Lipskiej

Obrawa
 obrazów tani. poleca Księgarnia W. Lipskiej